

Pakalpojumu centru darbības raksturojums Madonas rajona *Ērgļu novadā* un Valmieras rajona *Burtnieku novadā*

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 69.¹ pantu novadu pagastos, kuros neatrodas pašvaldības administratīvais centrs, pašvaldības domei ir jāizveido pakalpojumu centri (PC), kas nodrošinātu iedzīvotājiem noteiktu pakalpojumu pieejamību.

Lai noskaidrotu, kā Ērgļu novada dome un Burtnieku novada dome veic minētā uzdevuma izpildi, Pašvaldību darbības analīzes un metodoloģijas departamenta darbinieki 2007.gada 14.februārī apmeklēja Ērgļu novadu, 2007.gada 30.maijā – Burtnieku novadu un iepazinās ar Sausnējas pagasta pārvaldes, Jumurdas pagasta pārvaldes un Vecates pagasta PC darbību.

ĒRĢĻU NOVADA PC

Pakalpojumu centru statuss

Saskaņā ar Administratīvi teritoriālās reformas likumu Ērgļu novads ir administratīvā teritorija, kura izveidota, apvienojoties Sausnējas pagastam un Jumurdas pagastam, un kurā ir viena vietējā pašvaldība ar 3670 iedzīvotājiem. Minētā novada pagastos atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 69.¹ panta prasībām, ir izveidoti divi pakalpojumu centri (*konkrētajā gadījumā tie ir nosaukti par pagasta pārvaldēm nevis par pakalpojuma centriem, kā tas ir noteikts likumā „Par pašvaldībām”*).

2006.gada 21.septembrī ir apstiprināts Ērgļu novada pašvaldības nolikums, kurā noteikts, ka Ērgļu novadā ir izveidoti divi pakalpojumu centri (PC). 2006.gada 26.oktobra Ērgļu novada domes (turpmāk – Dome) sēdē ir apstiprināti Ērgļu novada Sausnējas pagasta pārvaldes un Ērgļu novada Jumurdas pagasta pārvaldes nolikumi, kas pieņemti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 41.panta pirmās daļas 2.punktu. Tajos noteikts, ka Ērgļu novada Jumurdas pagasta pārvalde un Sausnējas pagasta pārvalde ir Domes izveidotas iestādes, kas Jumurdas pagasta pārvaldes teritorijā un Sausnējas pagasta pārvaldes teritorijā iedzīvotājiem un citām personām nodrošina likuma „Par pašvaldībām” un citos normatīvajos aktos noteikto pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību. Abu pagasta pārvalžu darbības likumību uzrauga Domes priekšsēdētājs. Tās rīkojas ar Domes piešķirtajiem finanšu līdzekļiem atbilstoši pašvaldības budžetā apstiprinātajam finansējumam, kā arī tām ir sava veidlapa un zīmogs. Sausnēju pagasta pārvaldes un Jumurdas pagasta pārvaldes darbu organizē un vada Domes priekšsēdētāja vietnieki, kuri pieņemti darbā ar Domes lēmumu un strādā uz darba līguma pamata.

Reizi gadā viņi iesniedz Domei apstiprināšanai PC darbības gada plānu un atskaiti par iepriekšējā gada darbības plāna izpildi.

Jumurdas pagasta pārvaldes pārziņā ir Jumurdas bibliotēka un Jumurdas feldšerpunkts. Sausnējas pagasta pārvaldes pārziņā ir Liepkalnes bibliotēka, Sausnējas bibliotēka, Liepkalnes tautas nams un Sausnējas feldšerpunkts.

Pakalpojumu centros sniegtie pakalpojumi, to pieejamība un efektivitāte

Abās pagasta pārvaldēs tiek sniegti visi likumā „Par pašvaldībām” 69.1.pantā noteiktie pakalpojumi, izņemot civilstāvokļa aktu reģistrāciju, civilstāvokļa aktu reģistru grozīšanu un atjaunošanu, netiek atkārtoti izsniegtas laulības, dzimšanas vai miršanas apliecības Civilstāvokļa aktu likumā noteiktajā kārtībā. Šie pakalpojumi pieejami Ērgļu novada administratīvajā centrā – Ērgļos.

Jumurdas pagasta pārvaldi vidēji dienā apmeklē līdz 6 iedzīvotājiem, bet Sausnējas pagasta pārvaldi – līdz 9 iedzīvotājiem. Aktuālākie jautājumi, ar kuriem iedzīvotāji vēršas pārvaldēs, ir:

1. īres un komunālo maksājumu jautājumi;
2. dažādas sadzīves problēmas;
3. sociālie jautājumi;
4. zemes pirkuma tiesību izmantošana;
5. zemes īpašumu apsaimniekošanas jautājumi;
6. dažāda veida izziņas;
7. akcīzes nodokļa degvielai atmaksa.

Visbiežāk iedzīvotājiem jāsūdz izziņas:

1. Zemes dienestam – par zemes nodokļiem, parādiem, maksājumiem, piederību, lietošanu;
2. Valsts ieņēmumu dienestam – par zemes nomu, maksājumiem, īpašumu piederību. Par akcīzes nodokli, zemes apstrādāšanu, apgrūtinājumiem, nodokļu parādiem;
3. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai – par maznodrošināto statusu, pensiju apjomiem.

Abas pagasta pārvaldes strādā katru darbdienu no 8.00.- 17.00. Sausnējas pagasta pārvalde izvietota tai atbilstošās telpās. Jumurdas pagasta pārvalde atrodas vecas muižas telpās, kas ir ļoti drūmas, tāpēc ieteicams būtu padomāt par citām telpām. Analizējot pārvalžu sasniedzamību, jāatzīmē, ka nokļūšanu līdz Sausnējas pagasta pārvaldei un Jumurdas pagasta pārvaldei RAPLM Pašvaldību darbības analīzes un metodoloģijas departamenta darbinieki un pārvaldes darbinieki vērtē kā vidēji labu. Līdz abām pagasta pārvaldēm sabiedriskā transporta satiksme ir piejama trīs reizes dienā (autobuss Madona – Ērgļi), kas tomēr nav diez cik ērta.

Bērni uz mācību iestādēm brauc tikai ar sabiedrisko transportu. Vajadzības gadījumā audzēkņiem tiek apmaksāti internāta pakalpojumi.

Darbinieku skaits un viņu veicamo pienākumu apjoms jaunizveidotajās novada pagasta pārvaldēs, salīdzinot ar laiku, kad tām bija atsevišķas pašvaldības statuss, ir minimāli mainījies. Ērgļu novada domē tagad atrodas bāriņtiesa un grāmatvedība, kas ir centralizētas, un uz vietas pārvaldēs iedzīvotājiem nav pieejami to pakalpojumi.

Jumurdas pagasta pārvaldē strādā ir 12 darbinieki (*vadītājs, lietvede-uzskaitvede, bibliotēkas vadītāja, kultūras darba organizators, lauku konsultants, feldšeru punkta vadītājs un saimnieciskie darbinieki*). Ar augstāko izglītību ir tikai pārvaldes vadītāja, 5 darbinieki ir ar vidējo izglītību, bet pārējiem ir pamata izglītība. Sausnējas pagasta pārvaldē strādā 23 darbinieki (*vadītājs, lietvede-uzskaitvede, 2 bibliotēkas vadītāji, kultūras darba koordinatore un palīgs, lauku konsultants, feldšeru punkta vadītājs, deju skolotājs, aprūpētāja, komunālās saimniecības vadītājs, komunālās saimniecības speciālists, novadpētniecības speciālists, sociālais darbinieks un saimnieciskie darbinieki*). Ar augstāko izglītību ir tikai sociālais darbinieks. Pārējiem darbiniekiem ir vidējā izglītība, izņemot aprūpētāju, kuram ir pamata izglītība.

Pārvalžu struktūra, darbinieku skaits, veicamo pienākumu sadalījums tiek noteikts, lai galvenokārt nodrošinātu likuma „Par pašvaldībām” 69.¹ panta prasības atbilstoši apkalpojamās teritorijas iedzīvotāju skaitam, tomēr tiek ņemtas vērā arī administratīvās teritorijas īpatnības.

Abās pagasta pārvaldēs ir interneta pieslēgums, bet neapmierina tā kvalitāte un jauda. Nav piekļuve pie valsts reģistriem, kā arī pie datu bāzēm (NAIS, Lursoft u.c.), kas bieži nepieciešama pašvaldību pārvaldes darbībai, nav piekļuve novada pašvaldības datu bāzēm (piemēram, datu bāze par sociālo palīdzību, dzimtsarakstu reģistriem, datu bāzēm par pašvaldības lēmumiem utt., kas ievērojami uzlabotu iedzīvotāju apkalpošanas iespējas). Abas pagasta pārvaldes ir nodrošinātas ar datortehniku un citu biroja tehniku (faksa aparātiem u.c.).

BURTNIEKU NOVADA PC

Pakalpojumu centra statuss

Burtnieku novads izveidots ar Ministru kabineta 2006.gada 5.septembra noteikumiem Nr.742 „Noteikumi par Valmieras rajona Burtnieka novada izveidošanu”. Tajā iekļauts Matīšu pagasts un Vecates pagasts. Novada administratīvais centrs ir Matīšu pagasts, bet Vecates pagastā izveidots PC, kas ir Burtnieku novada domes (turpmāk – Dome) struktūrvienība un ko vada Domes priekšsēdētāja vietnieks. Iedzīvotāju skaits novadā – aptuveni 1650 cilvēku.

Vecates pagasta PC kompetence, amatpersonu pilnvaras un citi PC darba organizācijas jautājumi noteikti Domes apstiprinātajā PC nolikumā. PC strādā piecas darbadienas nedēļā no 8-00 līdz 16-00 bez pusdienas pārtraukuma. PC administrācijā nodarbināti 8 cilvēki, no tiem – diviem ir augstākā izglītība, pārējiem – vidējā izglītība. PC tehniskais aprīkojums atbilst mūsdienu prasībām un nodrošina labas komunikācijas iespējas.

Pakalpojumu centrā sniegtie pakalpojumi, to pieejamība un efektivitāte

PC tiek sniegti visi likumā „Par pašvaldībām” 69. pantā noteiktie pakalpojumi, izņemot civilstāvokļa aktu reģistrāciju, civilstāvokļa aktu reģistru grozīšanu un atjaunošanu, netiek atkārtoti izsniegtas laulības, dzimšanas vai miršanas apliecības Civilstāvokļa aktu likumā noteiktajā kārtībā. Šie pakalpojumi pieejami Burtnieku novada administratīvajā centrā – Matīšos. No maksas pakalpojumiem PC piedāvā tikai veterinārārsta pakalpojumus un sadzīves atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumus.

Burtnieku novads paplašināsies, jo paredzēts, ka vēl tajā iekļausies Valmieras pagasts, Burtnieku pagasts un Rencēnu pagasts. Tad iedzīvotāju skaits būs ap 8400 cilvēku.

Perspektīvā Vecates pagastā paredzēts uzcelt pansionātu, lai novada iedzīvotājiem uz vietas būtu pieejami ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumi. Pēc bijušās ēdnīcas telpu rekonstrukcijas tajā iekārtos kultūras centru, kas sniegs kultūras un izklaides pakalpojumus, bet Salacas upes krastā uz novada pašvaldībai piederošās zemes paredzēts ierīkot atklātu pludmali.

PC vidēji dienā apmeklē 10 – 15 cilvēku. Aktuālākie jautājumi, ar kuriem iedzīvotāji vēršas PC, ir:

1. komunālie pakalpojumi;
2. sociālā palīdzība;
3. dzīvokļu reģistrēšana zemesgrāmatā;
4. dažādas sadzīves problēmas.

Visbiežāk iedzīvotājiem PC izsniedz izziņas par lauksaimniecībā izmantojamo zemi akcīzes nodokļa saņemšanai.

PC sasniedzamību var vērtēt kā labu, jo Vecates pagastu šķērso valsts 1. šķiras autoceļš (nr.P16) *Valmiera – Matīši (Vecate) – Mazsalaca* un valsts 2. šķiras autoceļš (nr.169) *Austrumi – Vecate – Rimeikas*.

SECINĀJUMI:

1. Iedzīvotājiem pakalpojumu pieejamība un kvalitāte nav pasliktinājusies, pamatā ir nodrošinātas iespējas iedzīvotājiem saņemt nepieciešamos pakalpojumus, izņemot Civilstāvokļa aktu likumā noteiktos pakalpojumus.

2. PC tehniskais aprīkojums atbilst mūsdienu prasībām un nodrošina labas komunikācijas iespējas.
3. Nav pietiekošas Interneta pieslēguma jaudas, PC nav nodrošināta pieeja visām nepieciešamajām valsts reģistru datu bāzēm.

PRIEKŠLIKUMI:

1. Veidojot iedzīvotājiem pakalpojumu sniegšanas vietu, ņemt vērā likuma „Par pašvaldībām” 69.¹ pantā minēto nosacījumu par pakalpojumu sniegšanas vietas nosaukumu – pakalpojumu centrs (PC).
2. PC veidot kā pašvaldības iestādi, kurai novada dome piešķir tās funkcionēšanai nepieciešamos finanšu līdzekļus, par kuru mērķtiecīgu un racionālu izlietošanu atbild PC vadītājs.
3. Novadu domēm risināt jautājumus:
  - par Civilstāvokļa aktu likumā noteikto pakalpojumu saņemšanas nodrošināšanu PC;
  - par INTERNETA un attiecīgo programmatūru izmantošanas iespēju paplašināšanu PC;
  - par pieejamības nodrošināšanu valsts reģistriem, datu bāzēm.

29.06.2007.

Pašvaldību darbības analīzes un metodoloģijas departaments